

Guía Docente

Datos Identificativos					2024/25
Asignatura (*)	Estrutura e cambio social		Código	615G01208	
Titulación					
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6	
Idioma	Galego				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Socioloxía e Ciencias da Comunicación				
Coordinación	Calo Garcia, Estefania	Correo electrónico	estefania.calo@udc.es		
Profesorado	Calo Garcia, Estefania	Correo electrónico	estefania.calo@udc.es		
Web	www.sociologia.udc.gal				
Descrición xeral	Materia que trata de coñecer as principais variables que configuran a sociedade e as teorías interpretativas sobre as mesmas. Ademáis, céntrase en adquirir competencias para facer análises sobre a realidade social				

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título
--------	-------------------------------------

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer as principais variables que permiten interpretar os fenómenos sociais	A1 A3 A6 A12 A17 A18 A19 A23 A34 A35	B6 B7 B13 B14 B16 B17 B20 B21 B24 B25 B26 B27	C1 C3 C6 C7
Analizar as principais variables que artellan ás sociedades	A4 A8 A9 A14 A32	B1 B3 B4 B5 B6 B7 B13 B14 B17 B18 B21	C1 C3 C6 C7

Contidos

Temas	Subtemas
-------	----------

1. Concepto de Estrutura	1.1. Da Socioloxía á Estrutura Social. 1.2. Obxecto de estudo da Estrutura Social 1.3. Diferentes aproximacións teóricas ao estudo da Estrutura Social
2. Tipoloxía e compoñentes das estruturas	2.1. Perspectiva posicional 2.2. Perspectiva identitaria 2.3. Perspectiva dimensional
3. Estratificación e Clases Sociais	3.1. A formación dos principais paradigmas interpretativos 3.2. Paradigma marxista 3.3. O enfoque funcionalista 3.4. As propostas weberianas e neoweberianas 3.5. A revisión neomarxista
4. Mobilidade social	4.1. Conceptos 4.2. Análise e indicadores 4.3. Principais características dos procesos de mobilidade en España

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Proba obxectiva	A3 A6 A12 A35 B13 B17 B18 B21 C1 C7	5	45	50
Sesión maxistral	A1 A8 A9 A17 A19 A34 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B26 B27 C6	25	0	25
Solución de problemas	A4 A14 A18 A23 A32 B14 B16 B20 B24 B25 C1 C3 C7	25	45	70
Atención personalizada		5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Proba obxectiva	Realización de diferentes probas obxectivas ao longo do cuatrimestre
Sesión maxistral	Exposición e explicación oral da profesora sobre a materia
Solución de problemas	Diferentes tipo de tarefas que deberá realizar o alumnado sobre a materia tratada en clase. Poderán ser realizadas na aula ou entregadas a través do Campus Virtual dependendo do formato de cada actividade.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Proba obxectiva Solución de problemas	Na aula realizaránse exercicios de forma colaborativa nos que se resolverán dúbidas en grupo. HORARIO DE TUTORÍAS: aparecerá na web a principio de curso. En calquera caso debe ser sempre establecida mediante cita previa falando coa profesora ou vía correo electrónico á dirección estefania.calo@udc.es

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba obxectiva	A3 A6 A12 A35 B13 B17 B18 B21 C1 C7	Realización de varias probas obxectivas ao longo do cuatrimestre relacionadas co contido da material. Realízase polo menos unha proba por cada tema.	60

Solución de problemas	A4 A14 A18 A23 A32 B14 B16 B20 B24 B25 C1 C3 C7	Tarefas e exercicios propostos ao alumnado que serán realizados na aula ou a través do Campus Virtual dependendo das características de cada actividade (haberá que realizar polo menos o 80% destas actividades).	40
Outros			

Observacións avaliación

AVALIACIÓN CONTINUA. A nota final será o cómputo das probas obxectivas (60%) e de todas as tarefas entregadas (solución de problemas) polo alumnado ao longo do curso.

Para poder seguir a avaliación continua haberá que realizar como mínimo o 80% das actividades propostas na aula e TODAS as probas obxectivas. A cualificación final obterase promediando as cualificacións de cada unha das probas obxectivas (60%) e as tarefas realizadas (40%). Hai que obter un 5 en cada parte para poder superar a materia. Probas obxectivas de carácter periódico: Valoración da correcta comprensión e aplicación dos contidos da materia, compostas por cuestión teóricas, e/ou de resposta múltiple e exercicios breves. Estará permitido o uso da calculadora científica o estándar aportada por cada estudante (non está permitido o uso doutros dispositivos, por exemplo, teléfonos móbiles, tablests, etc). Non se admitirá a participación na proba ás persoas que non se atopen presentes no momento de comezar a realización da mesma. Estímase que se realizará polo menos unha proba obxectiva por cada tema explicado na aula, que se celebrará nunha data e hora anunciada en clase con suficiente antelación. Solución de problemas (tarefas, exercicios, actividades): Realizaránse diferentes actividades ao longo do curso: test, debates, reflexións, comentarios, exercicios prácticos, charlas, etc. Algunhas tarefas realizaránse e entregaránse na aula e outras a través do Campus virtual. Algúns exercicios serán avaliados (haberá como mínimo unha práctica avaliada por cada tema) e outros serán realizados a modo de apoio para comprender mellor o temario e non serán avaliados. Todos os exercicios, avaliados ou non, contarán positivamente na nota final. A planificación exposta nesta guía docente supón a planificación dun SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA, polo que a cualificación final obterase promediando as cualificacións das probas obxectivas periódicas e todas as tarefas realizadas durante o curso (teñan ou non nota numérica). No caso de que NON se realizaran todas as probas obxectivas periódicas, ou que NON se obteñan os mínimos requeridos para superar a materia polo sistema de avaliación continua, os estudantes poderán presentarse a avaliación nunha PROBA ÚNICA en datas oficiais que abarcará toda a materia e suporá o 100% da cualificación. Dita proba obxectiva única consistirá nun exame composto por un test, por cuestións teóricas e/ou exercicios breves, para os que estará permitido o uso de calculadora científica ou estándar a portada por cada estudante (non está permitido o uso doutros dispositivos, por exemplo, teléfonos móbiles, tablets...). Recoméndase falar coa docente e ter algunha titoría para resolver dúbidas. Se un/ah alumno/a non se presentase a algunha das probas obxectivas periódicas realizadas no transcurso do cuatrimestre, tería como nota na avaliación continua un "non presentado" e terá que presentarse á proba única en datas oficiais que suporá o 100% da nota. A proba obxectiva única celebrárase na convocatoria de 1ª oportunidade, 2ª oportunidade ou convocatoria extraordinaria chegado o caso (nas datas que estableza o centro nos seus calendarios oficiais de exames). Non se admitirá a participación na proba a persoas que non se atopen presentes no momento de comezar a realización da mesma. **OUTRAS CONSIDERACIÓNS:** O ALUMNADO CON RECOÑECIMENTO DE ADICACIÓN A TEMPO PARCIAL E DISPENSA ACADÉMICA DE EXENCIÓN DE ASISENCIA, terá que realizar unha única proba obxectiva sobre os contidos do material (dispoñible no Campus virtual) que computará o 100% da nota en datas oficiais de 1ª e 2ª oportunidade. Recoméndase avisar desta situación á docente e ter algunha titoría para resolver dúbidas. Dita proba obxectiva única consistirá nun exame composto por un test, por cuestións teóricas e/ou exercicios breves, para os que estará permitido o uso de calculadora científica ou estándar a portada por cada estudante (non está permitido o uso doutros dispositivos, por exemplo, teléfonos móbiles, tablets...). A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación implicará directamente a cualificación de "0" na materia na convocatoria correspondente, invalidado así calquera cualificación obtida en todas as actividades de avaliación.

Fontes de información

<p>Bibliografía básica</p>	<p>Cachón Rodríguez, L. (1989): ¿Movilidad social o trayectorias de clase? Madrid: CIS.Carabaña Morales, J. (ed.) (1995). Desigualdad y clases sociales. Un seminario en torno a E. O. Wright, Fundación Argentaria, Madrid.Carabaña Morales, J.; GÓMEZ BUENO, C. (1996): Escalas de prestigio profesional; Madrid, CIS (Cuadernos Metodológicos, nº 19).Carabaña Morales, J. (1999): Dos estudios sobre movilidad intergeneracional. Madrid: Argentaria. Cebolla-Boado, H.; Radl, J. y L. Salazar (2014), Aprendizaje y ciclo vital, Obra Social la Caixa. Capítulo 1 y apartado de conclusiones del libro (páginas 21 a 41 y 125 a 130 tanto en la versión en lengua española como catalana).Crompton, R. (1994): Clase y estratificación. Una introducción a los debates actuales. Tecnos, Madrid. Echeverría Zabalza, J. (1999): La movilidad social en España (1940-1991); Madrid: Istmo.Erikson, R., e Goldthorpe, J.H. (1993). The Constant Flux. A Study of Class Mobility in Industrial Societies. Oxford, Clarendon Press.Feito Alonso, R. (1995). Estructura social contemporánea. Las clases sociales en los países industrializados. Madrid: siglo XXI.García Docampo, M. (2000): El concepto y la medida de las desigualdades sociales. A Coruña: Servicio de Publicación da Universidade da Coruña.García Ferrando, M. (Coord.) (1999): Pensar nuestra sociedad. Valencia, Tirant lo blanch.Goldthorpe, J. H. (2012), ¿De vuelta a la clase y el estatus: por qué debe reivindicarse una perspectiva sociológica de la desigualdad social/Back to Class and Status: Or Why a Sociological View of Social Inequality Should Be Reasserted?, Revista Española de Investigaciones Sociológicas, 137: 43-58.González, J. J. (1992). Clases Sociales: Estudio comparativo de España y la comunidad de Madrid. Comunidad de Madrid.González, J. J. (ed. 2020): ¿Cambio social en la España del Siglo XXI?. Madrid: Alianza Editorial.Gumà, J. y R. Treviño (2015), ¿Posición en el hogar y género. Desigualdades en la calidad de vida relacionada con la salud entre la población adulta en España?, Revista Internacional de Sociología, 73: e003.Hernández de Frutos, T. (1997): Para comprender las estructuras sociales; Pamplona: Verbo Divino.Hernández, F. y Mercadé, F. (1986): Estructuras sociales y cuestión nacional en España, Ariel, Barcelona. Kerbo, H. R. (1998): Estratificación social y desigualdad. El conflicto de clases en perspectivas histórica y comparada. Madrid: McGraw-Hill.Lucas Marín, A. (2006). Estructura social. La realidad de las sociedades avanzadas. Madrid, Pearson. Martínez, R. (1999): Estructura social y estratificación. reflexiones sobre las desigualdades sociales; Madrid: Miño y Dávila editores.Miguel, Jesús de M. (1998): Estructura y Cambio Social en España. Madrid, Alianza Editorial.Milanovic, B. (2014) "Las cifras de la desigualdad mundial en las rentas: historia y presente. Una visión general" Revista de Economía (Información Comercial Española), 880: 23-38.Prior, J. (Coord.) (2001), La sociedad española. Granada: Editorial Comares.Puyol, R. (ed.) (1999): Dinámica de la población española. Cambios demográficos en el último cuarto del siglo XX; Madrid: Síntesis.Requena, M.; Salazar, L.; Radl, J. 2013. Estratificación Social. Madrid: McGrawHill.Stampini, M.; Robles, M.; Sáenz, M.; Ibararán, P. y N. Medellín (2015), ¿Pobreza, vulnerabilidad y la clase media en América Latina?, Documento de trabajo del BID 591.Tezaños, J. F. (1988): ¿La estratificación social: Desigualdad y jerarquización? en S. del Campo, Tratado de Sociología, Madrid, Taurus (1992), pp. 287-318.Tezaños, J. F. (1988): ¿Principales teorías sobre estratificación social?, en S. del Campo, Tratado de Sociología, t.I., Madrid: Taurus, pp. 319-365.Varela Petito, C. y A. Fostik (2015), ¿Maternidad adolescente en el Uruguay: ¿transición anticipada y precaria a la adultez??, Revista Latinoamericana de Población 8: 115-140.Wallerstein, I. 1974 e 1980. El moderno sistema mundial. Madrid, Siglo XXI (2 vol.), 1979 y 1984.Wright, E. O. (1985): Clases. Siglo XXI, Madrid, 1994.</p>
<p>Bibliografía complementaria</p>	<p>BASES DE DATOS:Agencia de Información Estadística Europea(Eurostat).Leibniz Institute for the Social Sciences(GESIS).Centro de Investigaciones Sociológicas(CIS)Instituto Nacional de Estadística (INE).Instituto de Estadística y Cartografía de Andalucía(IECA).Sistema de Información Multiterritorial de Andalucía(SIMA).Asociación Internacional de Sociología(ISA).Federación Española de Sociología (FES).Asociación Andaluza de Sociología (AAS).Observatorio Social.Fundación "La Caixa".Fundación BBVA.Fundación FOESSA.</p>

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Estadística aplicada ás ciencias sociais 1/615G01101

Economía política/615G01104

Teoría sociolóxica 1/615G01110

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Estatística aplicada ás ciencias sociais 2/615G01201

Teoría sociolóxica 2/615G01203

Socioloxía do xénero/615G01205

Socioloxía do traballo/615G01209

Materias que continúan o temario

Análise demográfica/615G01301

Análise de políticas públicas/615G01401

Crecedemento e desenvolvemento económico/615G01404

Fontes de datos secundarios para o estudo da sociedade/615G01408

Globalización, medio ambiente e poboación/615G01409

Socioloxía das migracións/615G01410

Proxeccións de poboación/615G01411

Estrutura e cambio social de Galicia/615G01412

Risco, cultura e medio ambiente/615G01417

Observacións

Recoméndase seguir a avaliación continua, comentando dúbidas en cada sesión. É igualmente recomendable realizar todos os exercicios e tarefas (solución de problemas), xa que permiten unha mellor comprensión e aprendizaxe da materia.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías